

Domače vesti

V bolnišnici

Ponovno se je morala podati v bolnišnico prošli ponedeljek Mrs. Josephine Vogel iz 1011 E. 64 St. Nahaja se c. Charity bolnišnici, kjer jo prijateljice lahko obiščejo. Želimo ji skorajšnje popolno okrevanje!

Seja Wallaceovega kluba

23. varde

Jutri, v petek zvečer ob osmih se vrši seja Wallaceovega kluba 23. varde v Slov. nar. domu na St. Clair Ave., soba št. 1. Vabi se vse one, ki se zanimajo za to, da bi se pri prihodnjih volitvah, izvolilo dobre in poštene javne uradnike, da pridejo na sejo in slišijo poročila o raznih kandidatih.

Progresivne Slovenke

V petek zvečer ob osmih se vrši seja starega in novega gl. odbora Progresivnih Slovenk, v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Vse članice odbora so vabljenje, da se gotovo udeležijo.

Na počitnicah

V Pennsylvanijo sta se podala na počitnice Mr. in Mrs. A. Jakopin iz 736 E. 232 St. 2 njima je šla tudi Mrs. Ančka Jurjek-Hočevar iz E. 236 St. Želimo jim, da se navžijete svežega zraka ter dobro zabavajo!

"Wallace-for-President"

klub 32. varde

Novoj ob osmih se bo v Slov. del. domu na Waterloo Rd. vršila seja odbora "Wallace-for-President" 32. varde. Na dnevnem redu so važne zadeve, med temi razmatranje o protestu proti odločitvi državnega tajnika Hummela, da ne bi prišla imena Henry Wallacea in Glenn Taylorja na glasovnico v Ohio. Vabi se članstvo kluba, kot vse prijatelje in simpatičarje, da se nocojšnje seje udeležijo v velikem številu.

Redna seja

Redna seja društva "Washington" št. 32 ZSZ se bo vršila v petek zvečer ob osmih v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Članstvo je prošeno, da se udeleži polnoštevilno.

ZDRAVNIKA OBDOJENA RADI POVZROČITVE SPLAVA

NEW YORK, 14. julija—Tu sta bila danes spoznana krivim ubojstva dr. Paul Singer, star 43 let, in 49-letni dr. Oswald Glasberg, ki sta bila obtožena, da sta povzročila smrt 22-letne Jane Ward, hčere pekarskega magnata, ko sta prošlega oktobra izvršila na nji operacijo za povzročitev splava.

Zdravnika sta se zagovarjala, da je Miss Ward prišla k njima potem, ko je bila operacija na nji že izvršena in da sta skušala rešiti njeno življenje. Pri prvem procesu se porota ni mogla zediniti.

V smislu zakona utegneta biti zdravnik obsojena v zapor do 20 let.

SOCIALISTIČNA STRANKA JUGOSLAVIJE RAZPUŠČENA

BEOGRAD, 13. julija—Milorad Belić in Petar Rajković, predsednik, odnosno tajnik jugoslovanske socialistične stranke sta danes podpisala izjavo, s katero je prenehala poslovati socialistična stranka.

V izjavi je rečeno, da je stranka bila razpuščena zaradi svoje naraščajoče neučinkovitosti v Ljudski fronti.

DEMOKRATJE NOMINIRALI TRUMANA IN BARKLEYJA

"Rebeli" bodo imeli lastno konvencijo; Truman naznanil, da bo 21. julija sklical kongres v izredno zasedanje

FILADELFIJA, četrtek 15. julija—Demokratska konvencija je danes zgodaj jutraj ponovno nominirala predsednika Harry S. Trumana, dočim je bil za podpredsednika nominiran senator Alben W. Barkley iz Kentuckyja.

Truman je nominacijo dobil pri prvem glasovanju, pri katerem je dobil 947½ glasov. Senator Richard B. Russell iz Georgije, katerega so južni demokratje nominirali v zadnjem trenutku v znak protesta proti platformski izjavi glede civilnih pravic za zamorce, je dobil 263 glasov.

Barkley dobil nominacijo brez poimenskega glasovanja

Glasovanje glede predsedniškega kandidata se je vršilo malo po polnoči. Dobro uro pozneje je bilo konvenciji predloženo ime senatorja Barkleyja, ki je dobil nominacijo za podpredsednika z aklamacijo in brez vsake opozicije.

Truman in Barkley sta stopila pred delegacijo ob 1:45 zjutraj in formalno sprejela nominacijo. Prvi je bil konvenciji predstavljen Barkley.

Ob 2:20 je stopil pred delegacijo Truman in v govoru, s katerim je sprejel nominacijo, naznanil konvenciji in deželi, da bo za 21. julija kongres sklical v izredno zasedanje, kateremu bo priporočal, da vzame v pretres probleme draginje, stanovanjske krize, razmeščenih oseb in druga vprašanja, glede katerih je obtožil republikansko večino v zvezni zakonodaji, da jih ni rešila navzlic njegovim ponovnim priporočilom.

Delegatje iz Alabame in Mississippi odšli iz dvorane

Včeraj popoldne se je vršila viharina debata, ko so južni demokratje protestirali proti new-dealski točki platforme glede civilnih pravic za zamorce. Ko je delegacija točko odobrila in zavrgla od južnih delegatov predlagano točko za "državne pravice", so delegatje iz Alabame in Mississippija demonstrativno zapustili dvorano.

Delegacij obeh držav, ki sta odšli s konvencije, sta šteli 35 delegatov. Navzlic temu pa je Alabama vseh svojih 26 glasov oddala za senatorja Russella.

Predno je delegacija iz Alabame zapustila konvencijo dvorano, je njen predsednik naznanil, da se je za korak odločila "brez jeze, toda z razočaranjem."

Delegatje iz Georgije, ki so predložili ime senatorja Russella, so zanimali, da so "rebeli", s čemur so očitno hoteli povedati, da bodo ostali v stranki, dasiravno je konvencija odobrila točko glede civilnih pravic za zamorce.

Gov. Laney ni hotel sprejeti nominacije

Prvotno so južni rebeli namerali nominirati za predsednika proti Trumanu gov. Ben T. Laneyja iz Arkansasa, ampak ko je konvencija popoldne odobrila platformo, katero je predlagal tozadevni odsek, je Laney izjavil, da je svoje ime umaknil, ker ne želi imeti nobene zveze s "socialistično plat-

HARRY S. TRUMAN

formo", katero je odobrila konvencija.

Potem so razočarani delegatje iz južnih držav predložili ime senatorja Russella.

Debata o točki glede civilnih pravic je pokazala, da je stranka glede plemenskega vprašanja skoro ravno tam kot je bila leta 1924, ko je isto vprašanje stranko streslo do temelja.

Mnogi voditelji se boje, da je ta debata zarezala nove rane, vsled katerih je resna nevarnost, da bodo republikanci v jeseni zmagali v državah kot sta Virginija in North Carolina.

Zastopnik delegacij iz Alabame in Mississippija je naznanil, da bodo "rebeli" v soboto obdržali svojo lastno konvencijo nekje na jugu. Če bo ta konvencija nominirala kandidata proti Trumanu, še ni znano.

Ko so leta 1928 demokratje nominirali gov. Al Smitha iz New Yorka, so južni demokratje sklicali protestno konferenco v Ashvillu, N. C., ki sicer ni nikogar nominirala proti Smithu, ampak posledica "upora" je bila, da so republikanci v tistem letu, v katerem je bil izvoljen Herbert Hoover, prvič zmagali v več južnih državah.

Mme. LUPESCU NI VEČ ROMUNSKA DRŽAVLJANKA

BUKARESTA, 14. julija—Vlada je danes s posebnim ukazom, ki je bil objavljen v uradnem časopisu, odvzela državljanstvo ženi bivšega kralja Carola Eleni Lupescu.

Ime žene bivšega kralja je bilo objavljeno skupaj z imeni ostalih "uglednih" Romunov, ki so izgubili državljanstvo zaradi "dejanj proti republiki" ali pa ker se niso na poziv hoteli vrniti v domovino.

EDINI ZAMORSKI GENERAL JE STOPIL V POKOJ

WASHINGTON, 14. julija—Danes se je umaknil v pokoj brigadir general Benjamin O. Davis, ki je stopil v armado pred 50 leti in je bil edini zamorski general v armadi Zedinjenih držav. Armadni tajnik Royall je v pismu, katerega je poslal Davisu, opozoril na dejstvo, da je bilo ob času Davisovega vstopa v armado samo pet zamorskih častnikov v vsej armadi, danes pa jih je skoro tisoč.

CENE ŽIVLJENSKIH POTREBŠČIN SO DANES VIŠJE KOT KDAJ PREJ

NEW YORK, 14. julija.—Kazalo cen življenjskih potrebščin, katere je objavila firma Dun & Bradstreet, izkazuje, da so današnje cene višje kot kdaj prej v zgodovini dežele.

Kazalo, ki bazira na cenah za 31 živil, izkazuje, da so v enem tednu cene narastle iz \$7.12 na \$7.36. Lani ob istem času so ista živila veljala \$6.52.

Rekorden povisek življenjskih potrebščin je bil dosežen včeraj, ko so nena doma poskočile cene govedini in prašičem. Istočasno poročajo klavnice, da so zaloge mesa v primeri z zahtevo danes manjše kot kdaj prej v zgodovini dežele.

Sovjetska zveza ugovarja ameriškemu načrtu za Palestino

LAKE SUCCESS, N. Y., 14. julija—Sovjetska zveza je danes predložila svoje ugovore proti ameriškemu načrtu za prenehanje vojne v Palestini.

Sovjetski delegat Andrej Gromiko je kritiziral nekatere točke ameriškega načrta in predložil proti-predloge, na podlagi katerih bi se izključilo posredovalca grofa Bernadotta iz katere koli akcije, ki bi se jo podvzelo v zvezi z vprašanjem Palestine.

Predsednik Varnostnega sveta Dimitrij Manuilski je takoj po govoru Gromika zaključil sejo.

Sovjetski protipredlogi bi ukinili vse določbe ameriške resolucije, ki se nanašajo na posredovalca, katerega naloga bi bila, da nadzoruje premirje. Gromiko pa je sprejel del resolucije, ki predvideva ukaz tako Zidom kot Arabcem, naj v treh dnevih prenehajo z vojno. Pristal je tudi na takojšnji ukaz za premirje v Jeruzalemu.

Zastopnik ameriškega delegata Philip C. Jessup je izjavil, da so Zedinjene države sicer pripravljene na nekatere spremembe, da pa ne bodo pristale na sovjetski predlog, da se odpusti Bernadotta.

Dejansko bi Gromikovi nasveti pomenili uvrstitev židovske države Izrael.

Odločilna borba v Palestini se bliža

KAIRO, 14. julija—Izgleda, da se bo pri Latrunu vršila odločilna borba za Jeruzalem. Ako bo Zidom uspelo zavzeti to važno arabsko postojanko, bo usoda obleganega Jeruzalema zapечатena.

MADŽARSKA PROTESTIRA PROTI RADIO ODDAJAM

BUDIMPESTA, 13. julija—Madžarsko zunanje ministrstvo je včeraj naznanilo, da je poslalo ameriškemu državnemu oddelku protest zaradi opazk v ameriški radio oddaji od preteklega petka (Voice of America), da se baje na Madžarskem preganjata tiste, ki poslušajo te radio oddaje.

Predstavnik zunanjega ministrstva je izjavil, da vsak lahko na Madžarskem posluša, kar želi.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

Stavke in nemiri se širijo po Italiji kot posledica poskusa umora voditelja italijanskih komunistov Togliattija

Sicilijanski študent oddal pet strelav v Togliattija; trije so ga zadeli

RIM, 15. julija—Nemiri in splošne stavke se širijo po celi Italiji kot posledica poskusa umora voditelja italijanskih komunistov Palmira Togliattija.

Neki sicilijanski študent je včeraj streljal in težko ranil Togliattija, ki se nahaja v kritičnem stanju. Zdravniki so sicer danes izjavili, da se je Togliattijev položaj "nekoliko popravil" potem, ko je bila izvršena operacija, da se odstrani dve od treh krogel, ki so ga zadele.

Skupaj je atentator, 25 let star Antonio Palante, oddal pet strelav.

Policijska poročila pravijo, da je bilo najmanj pet oseb ubitih, 100 pa ranjenih v nemirih, ki so izbruhnili, ko se je razširila vest o poskusu umora Togliattija. Do polnoči pa je že postalo jasno, da so italijanski levičarji težko udarili de Gasperijevo krščansko demokratsko vlado, ko so napovedali takojšnjo splošno stavko.

Vlada podvzema stroge ukrepe, da zaduši nemire in stavke

De Gasperijeva vlada je na ogorčene nemire, proteste in stavke odgovorila s protimerami. Stavko, ki jo je oklicala množična Konfederacija dela, je označila za "politično" demonstracijo in izjavila, da bo podvzela stroge mere, da se "ohrani javni red."

Že pred polnočjo je postalo jasno, da bo stavka paralizirala trgovino in industrijo. Časopisov ni bilo, na železniških postajah pa so množice zaman čakale vlake, ki sploh niso prihajali. V Rimu je bil popolnoma ustavljen promet z busi in takšnji, vladne radio postaje pa so umolknile.

Danes se pričakuje, da bo ukinjena elektrika in plin. Trgovine s živežem bodo odprte le do pol dne.

Direktorij komunistične stranke je naslovil poseben apel na italijansko ljudstvo, s katerim zahteva "resnajočo vlado razdora, lakote in civilne vojne."

Sovjetska stranka izraža gnušanje zaradi atentata

Moskovski radio je oddal posebno poslanico, ki jo je podpisal sam premier Stalin in v kateri je rečeno:

"Centralni komitet komunistične stranke Sovjetske zveze se gnuša zaradi podlega napada s strani izvrška človeštva na življenje voditelja delovnega razreda in vsega delovnega ljudstva Italije, našega ljubljenega tovariša Togliattija."

"Centralni komitet komunistične stranke Sovjetske zveze je razžaloščen, da prijatelji tovariša Togliattija niso uspeli, da bi ga zaščitili od zahrbtnega napada."

Po treh urah seje izvršnega odbora Konfederacije dela so opazovalci izjavili, da bodo delavski voditelji poskušali prisiliti de Gasperijevo vlado, da poda ostavko.

V Napoliju sta bili ubiti dve osebi, neki komunisti in neki proti-komunistični študent. V Leghornu je bil zaklan neki po-

rožila in zadržala policaje. V predmetju pa so demonstrantje postavili barikade.

V Turinu je delavska zbornica oklicala takojšnjo splošno stavko. Delo je ustavljeno.

Iz Livorna prihajajo nepotrjena poročila, da je bilo več mrtvih.

V Napoliju je policija ranila več delavcev, mesto pa je zajela splošna stavka.

Mladinske brigade izražajo ljubezen za maršala Tita

LONDON, 14. julija—Jugoslovanski premier maršal Tito se je danes že drugič pojavil v javnosti, odkar je Kominforma napadla jugoslovansko komunistično vodstvo.

Jugoslovanska časniškarska agencija "Tanjug" poroča, da je Tito bil dve uri na inšpekciji dela mladinskih brigad, ki gradijo novo cesto Beograd-Zagreb.

"Člani mladinskih brigad so s toplimi pozdravi in kliki izrazili svojo ljubezen za Tita," pravi poročilo "Tanjuga."

BEOGRAD, 14. julija—Jugoslovanske strokovne unije so se danes obvezale, da bodo podprle maršala Tita.

Časopisi pravijo, da je država dobila več posojila kot pa ga je razpisala (v znesku \$70,000,000). Smatra se, da je ta uspeh nekakšen plebiscit, ki podpira maršala Tita.

Trst vključen v Marshallov načrt

PARIZ, 13. julija—Svobodno tržaško ozemlje je bilo danes vključeno v Organizacijo za evropsko ekonomsko sodelovanje (Marshallov načrt) kot sodelujoča država. Svet ostalih držav je Svobodno tržaško ozemlje vključil v Marshallov načrt na predlog italijanskega ambasadorja Pietra Quaronijsa.

Čeprav še ni deset držav, kot to določajo pravila, ratificiralo vključitev Svobodnega tržaškega ozemlja v Marshallov načrt, pa je svet vseeno volil za vključitev, tako da bo mesto lahko dobilo svoj delež kredita za leto 1948-1949.

V sporočilu o vključitvi Trsta in bila omenjena jugoslovanska okupacijska zona. Verjetno je, da bo tudi ta zona dobila pomoč kot nedeljivi del Svobodnega ozemlja. Toda v Rimu je zunanje ministrstvo izjavilo, da se pariški sklep za sedaj nanaša samo na angleško in ameriško zono.

MRS. ROOSEVELT LOJALNA STRANKI, PRAVI SIN

FILADELFIJA, 14. julija—James Roosevelt je danes povedal demokratski konvenciji, da bo njegova mati Mrs. Eleanor Roosevelt še nadalje delala v interesu stranke "danes in jutri," in da na konvencijo samo vsled tega ni prišla, ker so jo zadržali posli pri Združenih narodih.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

NOVA LINIJA AMERIŠKEGA TISKA O JUGOSLAVIJI

(Piše George Pirinski, glavni tajnik Ameriškega slovanskega kongresa)

Ostra kritika Kominforme proti vodstvu Jugoslovanske komunistične stranke glede zunanje in notranje politike je izzvala razprave in ugibanja o položaju v Jugoslaviji.

Te razprave in ugibanja imajo dvojni značaj. Tisti, ki želijo dobro Federativni ljudski republiki Jugoslaviji, gledajo resno na dogodke in politiko, ki je povzročila tako ostro kritiko. Z druge strani pa se sovražniki nove Jugoslavije veselijo, ker vodstvo jugoslovanske komunistične stranke ne želi sprejeti kritike Kominforme.

Časopis "New York Times," ki poskuša, da bi bil previden, pravi v svojem uredniškem članku z dne 4. julija: "Se ni prišel čas, da bi Američani lahko vrgli svoje klobuke v zrak in pozdravljali svobodoljubnega maršala Tita in komunistično stranko Jugoslavije. Kljub temu pa prepričanje med Titovimi komunisti in ostalimi komunisti vliva nove upe."

Novica agencije Associated Pressa iz Beograda z dne 7. julija pa se glasi:

"Jugoslavlani danes gredo skozi čudni pojav. Beograjski 'reakcionar' stopa na stran maršala Tita. . . Beograjski 'reakcionar' je vedno bil predstavnik dobro situiranih ljudi, ki ne žele imeti ničesar skupnega s komunizmom. Sedaj pa pravi: 'Jaz sem za Tita.' Pred nekaj tedni bi to bila strašna stvar med nasprotniki Titovega režima. Sedaj, ko je Komunistični informativni urad obtožil Tita, da se je oddaljil od leninizma, ni to povsem nič čudno."

Ko je izjava Kominforme bila 28. junija objavljena, so časopisi v New Yorku, ki so napadali novo Jugoslavijo, obupno poskušali, da bi v zadevo povlekli tudi Ameriški slovanski kongres. Dva dni sta "New York Times" in Hearstov "Journal-American" poskušala dobiti izjavo iz glavnega urada Ameriškega slovanskega kongresa. Cilj je bil jasen. Novi "prijatelji" Jugoslavije so hoteli dobiti nekaj, kar bi jim omogočilo, da dokažejo zvezo med Ameriškim slovanskim kongresom in voditelji komunističnih strank Evrope.

Brez dvoma bi Ameriški slovanski kongres lahko izpolnil prvo stran "New York Times-a." Goreče so čakali na takšno izjavo. Ko pa so dobili odgovor, da Ameriški slovanski kongres ni merodajen, da bi podajal izjave glede sporov med Kominformo in voditelji jugoslovanske komunistične stranke, je "New York Times" poskušal dobiti zvezo z Leom Krzyckim, ki se je nahajal v mestu. Toda "The New York Times" in "Journal-American" so bili razočarani.

Vsekakor bi bilo zgrešeno, če bi rekli, da nas prav nič ne zanima, kaj se dogaja v Jugoslaviji ali pa katerikoli slovanski državi. Zgrešeno bi bilo reči, da se Ameriški slovanski kongres ne zanima glede dogodkov v katerikoli državi ali pa na kateremkoli delu sveta. Danes bolj kot pa kdaj koli poprej dogodki v eni državi v večini primerov vplivajo na položaj na celem svetu. Toda celi svet je videl, da so voditelji dežel vzhodne Evrope reševali težke položaje in rešujejo težka vprašanja. Mi verujemo v jugoslovansko ljudstvo, prepričani smo, da jugoslovansko ljudstvo nikoli ne bo dovolilo, da se zlomi borbeno enotnost slovanskih narodov in njihovo bratsko zvezo z ne-slovanskimi novimi demokracijami vzhodne Evrope kot tudi njihovo prijateljstvo z ostalimi svobodoljubnimi ljudstvi sveta.

Ameriško slovanski kongres je od samega svojega začetka pred desetimi leti deloval in bo deloval za prijateljstvo in sodelovanje ameriškega ljudstva s slovanskimi deželami in drugimi miroljubnimi in svobodoljubnimi ljudstvi sveta. Takšni prijateljski odnosi lahko cvetijo samo v mirnem svetu. Resnično ameriško demokracijo Thomasa Paine-a, Jeffersona, Lincolna in Roosevelta se lahko ohrani in razširi samo v svetu miru, ne pa v svetu vojne. Vsled teh razlogov mi vlagamo napore in se borimo za jačanje in ohranitev pravičnega in trajnega ljudskega miru.

Nam v Ameriki je najbolj čudna stran položaja stališče ameriškega tiska. Kar čez noč je postal "prijateljski" napram Jugoslaviji in govori o "ostrih spreobrnitvah" in o "novi partijski liniji." Res, hvale poln svobodni ameriški tisk nam nudi klasičen primer o "spreobrnitvi čez noč."

Theodor Balk:

STRIC TOMOVA KOČA

Pred kakimi petnajstimi leti je napisal Upton Sinclair odprto pismo Sinclairu Louisu. Koliko se spominjam, je povedal v pismu približno tole:

Dragi Sinclair Louis! Živo se še spominjam, kako je pred tolikimi in tolikimi leti prišel v našo socialistično kolonijo mlad fant z univerzitetnih klopi in me naprosil, da bi ga sprejel v našo skupnost. Sprejeli smo ga. Delal je pri centralni kurjavi. Ne vem, ali se je mladenič izučil za kurjača, iz diskusij pa mi je znano, da je razglabljal o ameriški družbeni ureditvi in se razvijal v borbenega socialista. Minila so leta in naš mladi fant je postal slaven književnik, lastnik Nobelove nagrade. V svojih delih pa je zamočel vse, česar se je pri nas naučil in na kar je bil, bolj ko večina nas, tako zelo ponosen. Zamočel je tako verjetno in oportunistično, da nes pa si je pridobil vse, kar si je mogoče pridobiti v tej državi: ime, denar in slavo. Zdaj je tako popolnoma neodvisen da more in sme v svojih delih povedati vse, kar misli — vso resnico.

Sinclair Louis, pričakujemo, da se izkažete!

Poziv Uptona Sinclairja je ostal brez odgovora in — brez večjih posledic. Res je, Sinclair Louis je po tem napisal razen romanov, v katerih slika eno izmed oblik ameriške stvarnosti, leta 1935 roman, v katerem je pokazal, da je fašizem močan tudi v Ameriki. To je pomemben roman, ker se je takrat govorilo v političnih saloni liberalne buržoazije, da fašizem ne more priti do oblasti v državah z demokratsko tradicijo, kakor sta Francija in Zedinjene države. Ni pa to roman, v katerem bi avtor realistično demaskiral vzroke fašizma in označil protifašistične sile.

Petnajst let po tem pismu, leta 1947, nastopa Sinclair Louis s knjigo, ki bi mogla biti vsaj delni odgovor na poziv Uptona Sinclairja, in sicer s knjigo "Kingsblood royal". V tem romanu je glavni junak črnc, kakor je bil črnc tudi junak prvega angleškega romana, ki je pretresel svet, namreč "Stric Tomova koča". Razlika med obema je v tem, da polt črnca iz novega romana ni črna, da ni predal inventarja bombažne plantaže in da se ne poskuša rešiti pred strahotami z begom v severne države. Neil Kingsblood, junak romana Sinclair Louisa, je bele kože, modrih oči in plavih las, ne nabira bombaža na plantažah lastnika sužnjev, temveč je knjigovodja pri Drugi narodni banki v mestu Grand Republic. Junak ne poskuša zbežati na sever. Grand Republic je v severni državi Minnesoti. Od časa, ko je roman Beecher-Stowe-jeve pretresel človeštvo vest, pa do let 1945 in 1946, ko se odigrava dejanje Sinclair Louisovega romana, je končno preteklo skoraj celo stoletje. Vmes je bila državljanska vojna za osvoboditev črncev iz suženjstva in

dve svetovni vojni, v katerih so se — v prvi deklarativno, a v drugi resnično borili za svobodo in demokracijo. Kljub vsem tem razlikam in polti, v socialnem in geografskem položaju ter časovnem razdobju pa vendar ni usoda Neil Kingsblooda prav nič manj tragična kakor stric Tomova, četudi je manj zahrbtna in manj krvava. Prav nič vsakdanja ni povest tega vsakdanjega bančnega uradnika, moža lepe Westale, očeta zlate petletne Bidike, zeta bogatega misterja Bihausa, kape-tana in invalida iz druge svetovne vojne, lastnika vile v odličnem in rasno ekskluzivnem Silven parku ter bodočega predsednika Druge narodne banke. Nasprotno, njegova je zelo nevsakdanja. Oglejmo si jo v kratkih besedah!

Mladi Neill Kingsblood je slučajno spoznal, da je bil eden izmed njegovih pradedov črnc, čistokrvni črnc z otoka Martinique. Strašno odkritje za mladega Neilla, prav tako strašno ali morda še strašnejše kot bi bilo za kakšnega srednjeveškega človeka strašno odkritje, da mu je bila mati čarovnica, ali pa za kakšnega "nordijca" hitlerjevske dobe, da je imel za staro mater židinjco. Mladi Neill je namreč rasel v tistih krogih ameriškega društva, ki smatrajo črnca za "fizično zver, kulturno zver, ki je gluha za Beethovena in svetega Avgušтина, etično zver, ki ni sposobna, da bi se vdržala kraje in nasilja, laži in izdajstva. Črnca smatrajo za žival nekeje med ljudmi in opicami". To odkritje je torej vrglo Neilla Kingsblooda iz ravnotežja, ko mu je bilo šest in dvajset let.

Kaj sedaj? Ali naj zamoči odkritje, katerega razen njega samega nihče niti slutil ni? Čudno, ta povprečni bančni uradnik brez idealov, razen onih, ki jih predpisuje trgovska zbornica, gre v črnsko predmestje Fifth point, da bi zvedel, kdo so in kako žive ti njegovi "rasni" tovariši. Spozna, da so ta "na pol opičja na pol človeška bitja" mnogo bolj pošteni, prosvetljeni, miselniji ljudje, kakor njegovi dose-danji znanici.

Med božičem in novim letom je ekskluzivni Federal-klub, kjer se zbirajo samo Morgani Rockefellerji, priredil svoj veliki letni banket. Neillov tovariš major Rodney Eldwig, advokat in reakcionar, se dvigne in spregovori v duhu Goebbelsa in Streicherja proti črncem. V vojnem času so bili delomrzneži — tako govori — zdaj pa pripravljajo revolucijo in črni teror, črnoardeji teror. Poznamo tudi njihove vodje. Ti in ti so. Morame delati bliskovito in z železno roko.

Na to Neill vstane, ne ve takoj, kaj bi rekel, nato pa odločno izpove, da pozna te tako imenovane voditelje črnske revolucije in da je vse, kar je govoril major Eldwig o njih o črncih sploh, gola laž in da je on sam črnc.

Vzroke za to nenadno veselje glede "jugoslovanskega položaja" ni težko razumeti. Izdajatelji velikih ameriških časopisov—Hearst, McCormick, Scripps-Howard in drugi—ki izražajo interese "ekonomskih rojalistov," vidijo da je Sovjetska zveza glavna ovira za ustvaritev njihovega načrta za svetovnim zagospodarjenjem. Zaradi tega radi sprejemajo vse, kar se lahko tolmači kot udarec prestižu in moči Sovjetske zveze in njeni komunistični stranki.

Vsled teh razlogov hvalijo sedanje zadržanje voditeljev jugoslovanske komunistične stranke napram kritiki Kominforme kot "velik odpor diktatorski sili Kremлина."

Toda istočasno ti isti časopisi proglašajo za izdajstvo vsako kritiko reakcionarne dvostranske politike, ki jo izvajajo Trumanova administracija in republikanski kongres z obnavljanjem grškega fašizma in z zaščito despotizma Chiang Kajšeka.

Res, ta nenavadna "ljubezen" za sedanje vodstvo jugoslovanske komunistične stranke da slutiti, da je "nekaj gnilega v deželi Danski."

V ameriški resničnosti in v sodobni ameriški književnosti se odigrava vse bolj krvave stvari kakor pa te, ki jih prikazuje Sinclair Louis v nadaljevanju svoje povesti. Na primer: dvojni uboj v romanu "Sin ljudstva" (Native son) črnega pisatelja Richarda Righta, dalje uboj in kamenjanje v "Svetlobi v avgustu" Viljema Foknerja in v Lilijene Smith "Čudnem plodu", pa tudi množično ubijanje črncev v romanu Hawarda Fasta "Pot svobode".

V romanu Sinclaira Louisa v prvotnem načrtu nihče ne ubija in ne kamenja. Pri Sinclairu Louisu je strmoglavljen Neill Kingsblood z visoke lestvice socialne hierarhije in gre v šolo ponižan in žalitev. Najprej izgubi v banki položaj, nato pa še službo. Njegovi znanci se obračajo vstran, ko ga srečajo na cesti: zanje je pač samo — umazani črnc. Drugi, ki so manj omejeni, vzdihujejo, vendar pa si ne upajo, da bi mu javno stisnili roko. V ekskluzivni restavraciji hotela Reyneland, kjer je bil naš junak večletni spoštovani gost, zdaj ni več zaželen. Njegovim večerajšnjim prijateljem — bankirjem, tovarnarjem in trgovcem — je "žal", vendar pa nimamo dela zanj. Neill proda avto in, da bi prihranil 5 centov za avtobus, tava po zaledenelih mestnih ulicah. Hudo ga boli noga, ta noga, ki bi jo bil "skoraj izgubil, ko je branil svobodo belih Amerikancev, ki ne sprejemajo na delo črnih Amerikancev". Končno hočejo ti beli gentlemani izgnati Neilla še iz zadnjega zavetišča — iz njegovega doma. Lastniki vil v Silverparku prirede nočni napad na njegovo hišo.

Policija, ki jo Neill telefonično pokliče, odkloni svojo pomoč, saj sta poveljnik policije in mestni župan med organizatorji nočnega napada.

Konec: Napad je odbit s pomočjo Neillovih črnih in belih prijateljev, policija pa aretirala Neilla in njegovo ženo "zaradi upora in ker sta streljala na odlične meščane". Čeprav pri Sinclairu Louisu ne teče toliko krvi kot v drugih sodobnih romanih s črnsko tematiko, vendar "Kingsblood royal" krepkeje obtožuje "ameriški način življenja" kakor vsi drugi romani z izjemo Howard Fastovega romana "Pot svobode", ki se dogaja v času državljanske vojne.

Vzemimo še najbolj radikalno procrnsko delo, roman črnice Richarda Righta "Sin ljudstva", ki je bil napisan v letih, ko je avtor še stal na napredni liniji. Kaj se dogaja v tem romanu? Mladi in siromasni črnc se se sprijatelji z bogatim belim dekletom. Ubije jo, čeprav nima za to nobenih razlogov, čeprav ni nikdar mislil na to in četudi ljubi dekle. Ubije jo iz tragičnega zapleta "rasnih" prilik. Da bi zakril sled uboja, vrže truplo v peč centralne kurjave. Na begu ubije črno dekle — prav tako nepreudaren uboj, vendar pa prav tako logično poglavje te ameriške tragedije.

Avtor postavlja tezo, da je ubijalec produkt in žrtev nečloveškega ameriškega načina življenja, katerega so prisiljeni živeti milijoni črncev v Zedinjenih državah. Ni se mu pa posrečila obtožba tega družbenega reda in moralna razlaga teze same, ker je teza napačno postavljena. Ubijanje nedolžnih ljudi ostane ubijanje nedolžnih ljudi in dejstvo, da je bilo truplo sežgano v peči centralne kurjave, ga poč ne spremeni.

Vse to so grozne podobe, ki so krepkejšje od realnih motivov ubijalca in se — nesrečno — skladajo s konvencionalnimi slikami ameriških rasistov o dozdnevni "črni seksualni sadištni živali".

Se hujske stvari doživljajo črnci v delih konservativnega

(Dolje na 3. strani)

PRIMORSKE VESTI

D. S.:

"Tukaj se govori samo po italijansko"

Usoda, ki je po mirovni konferenci doletela 15 do 16 tisoč Slovencev na Goriškem in 40 do 45 tisoč Slovencev v Beneški Sloveniji in Kanalski dolini, ni danes prav v nobenem pogledu različna od tiste, ki so jo primorski in beneški Slovenci preživljali pod fašistično Italijo. Vse pravice v Italiji, ki so bile zapisane v mirovni pogodbi, ostajajo na papirju in pri obljubah, s katerimi prav nič ne skoparijo sedanji vladajoči krogi v Italiji.

Takoj po razmejitvi med Jugoslavijo in Italijo je bilo opaziti, da stremijo nekatere italijanske politične skupine za tem kakor bi zatrlje vse pojave, ki govorijo o slovenskem poreklu neitalijanskih krajev. Najbolj očitno se je pokazalo v Gorici. Od začasnih terorističnih in šovinističnih izpadov dobiva to stremljenje iz dneva v dan bolj določene oblike, ki kažejo na to, da namerava sedanja italijanska vlada v prikriti obliki nadaljevati napade na slovensko manjšino in s tem pogaziti obveznosti, ki jih je sprejela.

Zadnje čase se ti pojavi pojavljajo v tako očitni obliki, da jih je treba posebej poudariti. De Gasperijska vlada hoče na vsak način pregnati Slovence z njihove zemlje in naseliti na tem obsejnim prostoru prenapete in zagrizene fašistične in iredentistične elemente, ki so zbežali iz nekaterih istrskih mest.

Demokratska fronta Slovencev v Italiji je proti tem nakanam že ponovno protestirala pri merodajnih italijanskih krogih in jih opozorila na nezakonitost in škodljivost takšnih prostopkov. Visoki italijanski uradniki so sicer priznali, da se na Goriškem godijo nepravilnosti in so hiteli obljubljati, da bodo vse uredili. Toda do danes je ostalo le pri obljubah!

Se nadalje odpušča iz služb slovenske delavce in uradnike in to pod kakršnim koli vzrokom, da bi jih tako prisilili, da se izselijo in si poiščejo zaslužka v Jugoslaviji. Nekatere uradnike slovenskega porekla so hoteli premestiti v notranjost Italije. Ker si tega zaradi ostrega prizivanja niso upali izvršiti, so te uradnike kratko malo poslali na prisilen dopust, pri čemer sicer dobivajo svojo plačo, ne smejo pa se pojaviti v svojih uradih.

Dvojezičnost v uradih in ustanovah je pravno zajamčena, dejanski stan pa je povsem drugačen: ako se v uradu pojavi slovenski človek, ki bi se rad pogovoril v materinskem jeziku, ga prezirljivo zavrnejo: "Tukaj se govori samo po italijansko!" V fašistični Italiji so takšni napisi kurveli v vsakem uradnem prostoru. De Gasperijska Italija je take napise sicer odstranila, toda italijansko uradništvo se z vso vnemo drži tega fašističnega vodila in odgovorni organi s tem soglašajo.

Kakor svoje čase tudi danes ni preveč varno govoriti po slovensko na goriških ulicah. Po balinske tolpe krožijo po mestu in napadajo meščane, pljujejo nanje in jih sramotijo. Uradni krogi se sicer izgovarjajo, da to počenja "neodgovorni elementi," pri tem pa njihova poliplo sežgano v peči centralne kurjave, ga poč ne spremeni.

Dvojezični napisi nad uradi, trgovinami in delavnicami niso prepovedani, toda redno se dogaja, da jih fašistične tolpe odstranjujejo ali pa onesnažijo.

Posebno gonjo je upravná oblast zadnje čase uprizorila proti slovenskim trgovcem in obrtnikom, katerim je nekaj mesecev niso vrnil obrtnih do-

volnic in vse kaže, da imajo italijanske oblasti namen, slovenske trgovce in obrtnike prisiliti, da bi zaprli svoje obrate, ki bi jih nato prevzeli istrski "esuli." Značilen pojav se je dogodil z goriško Nabavno-prodajno zadrugo. Finančni organi, ki skoraj vsak dan vdirajo v slovenske trgovine z namenom, da bi našli kakršno koli malenkost, ki bi jih opravičila, da lahko zaprejo podjetje, so "ugotovili," da Nabavno-prodajna zadruga nima v redu listin.

Obrtno dovoljenje te zadruge je pred časom izdala anglo-ameriška vojaška uprava in je vsebovalo dovoljenje za poslovanje zadruge s sedežem v Gorici in s podružnicami v Vrtojbi. Vas Vrtojba je po razmejitvi pripadala Jugoslaviji. Zato so se italijanske oblasti postavila na stališče, da je smatrati za sedež podjetja le administrativne prostore podjetja, ne pa tudi trgovine. To nesmiselno tolmačenje italijanskih finančarjev je zadostovalo, da so zadrugo zaprli, predsednika zadruge pa aretirali.

Ze samo ti primeri kažejo, kakšnih metod se poslužujejo De Gasperijske oblasti pri preganjanju slovenske manjšine. Prav te oblasti dajejo vso podporo šovinističnim italijanskim elementom, bivšim občinskim uradnikom, učiteljem in učiteljicam, ki so svojo raznarodovalno delo opravljali že po Mussolinijem, skupini oficirjev in podoficirjev, ki so se po kapitulaciji preoblekli in ki danes kot meščani propagirajo italijanstvo Gorice. Brez vsakega pridržka daje sedanja italijanska oblast potuho šovinističnim hujšakcem, izizvačem in propagatorjem revanže.

Pri vsej tej protislovenski gonji ima važno besedo tudi duhovščina, ki jo je zadnje čase na goriških ulicah videti v velikem številu. Ti ljudje najbolj reakcionarnih težej izrabljajo svoj položaj in stan, da spreminjajo goriške cerkve v politične zborovalnice in prižnice za prostor, odkoder sipljejo najbolj ogabne sramotitve proti novi Jugoslaviji. Nadškof Margotti z vnemo nadaljuje delo, ki mu ga je poveril Mussolini.

Čas bi že bil, da italijanska vlada preide od besed k dejanjem in da začne izpolnjevati obveznosti, ki jih je sprejela z mirovno pogodbo! Federativna ljudska republika Jugoslavija je vzorno uredila vprašanje italijanske manjšine v Istri in na Reki, o čemer so se že prepričali številni italijanski zastopniki. Treba bi bilo, da bi italijanska vlada zavzela demokratsko stališče do slovenske manjšine v Italiji, ji zagotovila nemoten politični, gospodarski in kulturni razvoj, kajti samo na ta način bodo omogočeni zdravi odnošaji med obema sosednjima državama.

(Ponatis iz "Slovenskega poročevalca")

Velik piknik v Cantonu

Canton, Ohio. — V nedeljo 18. julija priredi Unity klub skupno z Slovenskim ženskim klubom velik piknik na prostori New York Gardens, Kimball Rd., S. E., Canton, Ohio.

Piknik se bo pričel ob treh popoldne, ples pa ob peti uri zvečer. Za ples bo igrala poznana orkestra Polkateers iz Cleveland, O. Vstopnina bo 50c. Cenjeno občinstvo je prijazno vabljen na obilen poset. Vabi se vse Slovence in brate Hrvatov ob blizu in daleč. Veselični odbor bo skrbel, da boste vsi dobro postreženi in zabave bo za vse obilo.

Na svidenje na pikniku!

Josephine Odar.

M. Iljin:

PRIRODA IN LJUDJE

(Nadaljevanje)

Dim zoper oblake

Poskusi se ne vršijo samo v Leningradu. Na drugem koncu dežele, na robu pustinje deluje Turkmenski institut za dež. Njegovo delo vodi fizik Fedosejev.

Že leta 1933 je poročal Fedosejev na posvetovanju o boju s sušo, kako je prvič poskusil izvajati in ustaviti dež.

Pri tem poskusu je uporabil dimne škatice, kakršne uporabljala vojska za proizvodnjo dima ali "umetne megle." Če tako škatico prižgeš, se dvigne proti nebu velik črn stolp dima. Veter nosi stolpe dima, steno dima naprej in za njo se pomikajo nevidne čete, ki jih dim skriva.

Tokrat pa napad z dimom ni šel proti ljudem, ampak proti vremenu.

Napravili so dva poskusa. Pri prvem poskusu je bilo nebo skoraj brez oblaka. Izpustili so dva tisoč kubičnih metrov z elektriko nabitega dima.

Po dveh urah se je nebo prešlo z oblaki in začelo je deževati. Deževalo je osem minut.

Pri drugem poskusu je bilo vse nebo pokrito z oblaki in je neprestano deževalo. Naloga je bila, ustaviti dež. Izpustili so spet dva tisoč kubičnih metrov dima, a zdaj nabitega z nasprotno elektriko.

Po štirih minutah se je pojavila v oblakih luknja. Okrog in okrog je deževalo dalje, pod luknjo pa ne več.

To je bilo že leta 1931. A učencem se ni mudilo, da bi slavnostno zvedeli, da bi morali biti zelo previdni pri ocenjevanju takih poskusov.

Zares: Kako naj ločimo umetni dež od naravnega, kako naj ne doženemo, ali je dež sam od sebe prenehal ali pa so ga ustavili?

Bilo je še pre zgodaj delati kakšne zaključke.

Laboratorij v zraku

V "Pravdi" smo nedavno brali članek o najnovejših poskusih Turkmenskega instituta za dež. Pri svojih novih poskusih poskušajo Fedosejev in njegovi sodelavci ravnati z ozračjem tako, kakor ravna kemik z raztopino v epruveti ali v kozarcu.

Za kemika je lahka stvar, prisiliti snov, da se iz raztopnine usede na dno, spremeniti motno raztopnino v prozorno ali obratno. V ta namen včasih zadostuje, da vrže v kozarec ščepec solnih kristalov ali prilije ne količino kapljice kake tekočine. Takoj je vsa raztopnina motna in na dnu kozarca se že useda drobnih prah usedline.

Tudi ozračje je raztopnina, in sicer raztopnina vode v zraku. Včasih postane raztopnina motna in pada voda kot dež, sneg ali toča na zemljo. V nekaterih jezikih se oboje, usedlina in padavina, označuje z isto besedo.

Ali ne bi tu lahko kaj napravili na takšen kemični način ali ne bi poiskali ustreznega snov in jo raztrosili po zraku?

Tako so ravnali sodelavci Turkmenskega instituta.

Omenjeni članek v "Pravdi" poroča:

"Letala poljedelskega zračnega brodogra U-2 so trosila nad oblaki kemične snovi, ki jih je izbral institut posebej v ta namen, deloma v obliki najdrobnejšega praška, deloma v obliki razpršene raztopnine.

"Kakih pet do sedem minut po začetku poskusa se je pojavila v gostem, sivem oblaku tam, kjer so letala trosila snovi, zemlja vidna svetla prog, ki se je vedno bolj širila in se razširila čez ves oblak, ki je končno dobil mlečno belo barvo. Hkrati so se videle temne proge dežja pod oblakom. V začetku

so padale redke in drobne deževne kapljice, potem pa gostejše in debelejšje kapljice, ki se po velikosti niso razlikovale od naravnega dežja.

"Pozneje se je oblak raztrgal na nekaj kosov, ki so se počasi razšli in pred očmi gledalcev tajali, se znatno zmanjšali in končno popolnoma izginili.

"Pri drugi vrsti poskusov je šlo za to, izzvati dež iz oblakov, ki so pokrivali več ko polovico vidnega obzorja kot gosta zavesa. V devetdesetih primerih od sto so dali ti poskusi uspešne rezultate v obliki obilnega dežja. V 15 do 20 minutah se je posrečilo letalu, izzvati dež na prostoru okoli dvajset kvadratnih kilometrov..."

Kaj se zgodi pri takem poskusu v oblakih, nam opisuje letalec Žiznevski:

"Vzletim v oblak in ga preletim v več smereh. Vse je tiho in mirno. Nobena kaplja ne pade na ščit kape in na krila letala. Razpršim snov, izletim iz oblaka in začnem krožiti pod njim. Začelo je deževati. Ščit je takoj moker, v oči prši vodni prah. Letalo se meče z ene strani na drugo, kakor takrat, kadar pride v zračne jame. Vse naokrog čuješ sikanje, ki te spominja na značilne zvoke, kakršne slišiš, kadar letiš skozi oblake, ki pripadajo nevihti."

Vse te poskuse je treba še skrbno raziskati. Naloga je šele komaj zastavljena. Zaenkrat je še težko reči, kako in kdaj bo rešena. Megli smo že začeli biti kos. Umetni dež pa je še vprašanje bodočnosti. Ni tako lahko in preprosta stvar, ukrotiti oblake.

Po mnogih letih

Prišel bo čas, ko nam bo pokorna vsa voda v deželi. Kjer in kadar bomo hoteli, bomo izzvali dež in ga ustavili.

Pospeševali ali zavirali bomo tek vode na zemlji in pod zemljo. Uravnavali bomo življenje rek in ustvarjali nove reke.

Po vsej deželi bodo na gostoposejane vremenske opazovalnice. Poročale bodo: z morja se bliža po zraku tovor vode. Takoj se bodo dvignili z letališča tucati zračnih eskadrilj in zleteli tovoru naproti, da ga sprejmejo in prisilijo, da se zlije nad polji, ki jim grozi suša.

Namakalni kanali bodo prepregli stepe v vseh smereh. Poljedelci bodo za vselej pozabili na suše in slabe letine. Izginile bodo pustinje na jugu in močvirja na severu. Saj pustijo nastajajo tam, kjer je vode premalo, močvirja pa tam, kjer je vode preveč. Tega ne bo več, če se naučimo obvladati vodo.

Nova rečna pota bodo vodila po vsej deželi, kajti reke bodo preurejene.

Elektrarne, zgrajene pri jezovih in zaježitvenih jezerih, bodo dale svetlobo in pogonsko silo. Reke obrzdane in ukročene, bodo tekle mirneje in bodo polne vode. Povodnji ne bo, ker bodo reke enakomerno hranjene.

Podnebje se bo spremenilo: na severu bo bolj suho, na jugu bolj vlažno.

V Arktiki se bo led začel tajati in umikati na sever. Spremenilo se bo razmerje med dohodkom toplote in njenim izdatkom na zemlji. Sedaj propada mnogo sončne toplote zastoj in uha v vsemirje.

Poglavitni upravljavec toplote je pustinja. Sipine v pustinji odbijajo sončne žarke kakor zrcalo. Če pa bomo pustinje namakali in posejali, tega ne bo več.

Potem se bo zbirala sončna energija v zaloge v steblih, koreninah, listju in plodovih rastlin. Sončna energija bo služila za izhlapevanje vode v kanalih in jezerih. Več je bo ostalo v zraku. Dohodek toplote bo večji,

izdatek manjši. Vetrovi bodo prenesli to toploto v severne širine. Tedaj se bodo tudi tundre zganile, bodo gozdovi in polja prešli v napad in se pomaknili na sever.

Rado Zakonjšek:

PA LE NISMO POZABILI NA SVETINO

— To pa res ni lepo, da ste tako pozabili na nas — tako nam očita skoraj vsa dvorana.

— Pa ves bataljon smo nahranili, čeprav sami nismo imeli kaj jesti, zakaj pa ni nobenega več blizu! — se je hudoval neki možakar v kotu.

— Cele tedne sem imel ranjenca v hiši! — se pohvali nekdo.

— Pri nas je bila javka! —

— Ni bilo noči, da ne bi trkali na okno! —

— Pri moji hiši je bila kurirska stanica! —

— Naš je bil kapelnik v XIV. diviziji! —

— Meni je pa sin padel v borbi, nekje pri Gornjem gradu! —

— Moj pa je pri Mali Nedelji, tam nekje v Prekijah! —

— Pa pogledajte to-le, — pokažejo na staro ženico, — nje sta pa dva sina padla v borbi! Fuka Olga se piše! —

Tako pripovedujejo vse križem. Človek lovi besede in ne ve, je le očitanje, ker smo res čisto pozabili na Svetino, ali je tudi kaj ponosa vmes, če tako smo se držali, Svetinčani.

— Pri moji hiši so bili prvi partizani! —

— Ne vem, če nismo bili pri nas prej kot pri tebi! —

— Pri meni vem, da so bili, čim se je začelo! —

Tako izpoveduje Svetina svojo domovinsko zavest za časa borbe. Tisti, ki so jim bile požgane hiše, so danes ponosni, da so doprinesli težke žrtve.

Zborovanje je v novi šoli. Doktor Ludvik, tovarniški zdravnik predlaga, naj bi zborovali na prostem. On zna ceniti hri-

Vse to se bo zgodilo, če se bomo pri preobrazbi prirode naučili obvladati vodo v vseh njenih poteh: v zraku, na zemlji in pod zemljo.

(Dalje prihodnjik)

bovski zrak. Ljudje pa le rinejo v razred.

— Tam bomo lažje sedeli in pa —

Ta "in pa" je pomenil: če bomo zunaj, pa ti-le, ki so prišli iz štor in in Celja ali kod že, ne bodo nič vedeli, kako smo ovenčali in pripravili dvorano! Jasno, večina je zmagala.

Nekaj stotin žarečih oči napeto gleda v govornika, ki jim obuja spomine na tedanje težke dni borbe, govori jim, kako se morajo tudi danes odzvati pozivu maršala Tita, kot so se takrat, za izgradnjo domovine in pomagati pri petletki.

— Ko pa ni bele moke! — se zdaj nenadoma oglasi ženska, ki stoji ob steni. Brbra nekaj in skuša dopovedati, kako je hudo.

— Drži no jezik za zobmi! Tebi pa res ni taka sila, — se jezijo zdaj druge ženske nad njo.

— Nič ji ni sile, — se zdaj nagne naprej neka sosedka. — Grunt ima, mož pa hodi v tovarno, težko karto dobiva. Nekdo jo je menda naprosil...

— Kar pogledajte jo, kako lep klotast predpasnik ima, jaz si ga ne morem kupiti, pa ne jokam tako kot ona! — je pripomnila druga. Pa so vstali še štorovski delavci:

— Lahko nam verjamete, mi delamo, kolikor moremo, ker vemo, da bo edino tako hitreje dovolj blaga. Malo še potrpi-mo! —

Pa so Svetinčani tudi pri-trdili.

— Saj nič ne rečemo, le vča-

sih pa včasih bi pa le kak hudi-man prišel odkod, da bi se človek malo pomenil z njim! Vidite, zdaj ko ste nam takole povedali, nam je lažje. Jo bomo kar dobro privozili do kraja, mejdun! —

Svetina je visoko v hribih, polni dve uri hoda iz doline. Vse naokrog same bukove hoste, da že ni več senca, temveč praveata tema. Drevje se od starosti podira. Samo ceste, ceste pa ni in te si Svetinčani ni najbolj žele. Vse drugo bi še bilo.

Ko pride človek tja gori, se mu zdi, kot da je zlezal na streho. Na vrhu je in zdaj gredo peti po pobočjih na vse strani. Samo tja gori priti je muha. Svetinčani pa pravijo — oh, kaj pa ta malenkost te poti tu gor!

Pa le ni malenkost.

— Ja, tako je Svetinčanje! Da ne boste mislili, da smo spodaj v dolini čisto pozabili na vse, smo se zmenili štorovčani, da vas bomo danes malo razveselili. Tiste, ki so bili med narodno osvobodilno borbo najbolj požrtvovalni, pa bomo obdarovali.

Vsi so pogledali Beliča, predsednika Zveze borcev v štorah. — Ah, obdarovali nas bodo! — so se začudili po dvorani.

— Namreč takole je. Naša Zveza borcev spada v tovarni je sklenila, da se vam bo skomno oddolžila za to kar ste nudili našim delavcem, partizanom in drugim za časa borbe. Med svojimi člani smo zbrali nekaj denarja in z njim kupili darove. Tako smo danes prinesli s seboj nekaj čevljev, srajc in cigaret, kar mislim, da vam bo prav prišlo. Pa še nekaj: vsakemu nagrajencu bomo naročili in plačali za celo leto časopis.

— To pa to! — so kimali Svetinčani.

— Danes bomo obdarovali samo pet družin. Te bi izbrali

izmed tistih, ki so največ žrtvovale med vojno. —

Zdaj je nastala pa težava. Komu dati nagrado? Skoraj vsi so sedelovali v borbi, mladi in stari. Le redke hiše so ostale ob strani in še te ne skozi. Tako skoraj vsaka hiša zasluži, (Dalje na 4. strani)

STRIC TOMOVA KOČA

(Nadaljevanje z 2. strani)

Viljema Foknerja, kjer črnec ubije svojo ženo. Junak tega romana, črnec, prav tako ni črne polti. Kot sirota je preživel prvih pet let svojega življenja v otroškem zavetišču. Tu so ga otroci psovali s črnecem, nihče ni vedel zakaj, vendar je pa to psovanje zadostovalo, da se je junak romana imel za črnca, propadel v življenju in da je ta "črna kri" končno izbruhnila točno po vseh zakonih črnske sadiščne seksuologije, ki so si jo izmislili ameriški Streicherji.

Izhod, rešitev? O tem Sinclair Louis ne piše.

Neill Kingsblood srečuje različne črnce-baptistične duhovnike, oportunistične plačilne natakarje, liberalne doktorje kemije in z njimi dolgo razpravlja o črnem vprašanju. Neill je neredko gost v hiši Woolcapa, katerega mladi sin je komunist. Žal pa o Neillovih razgovorih z njim ničesar ne zve-mo.

Tako ostane Neill Kingsblood do konca v nejasnosti brez izhoda. Zaman je ves njegov heroizem, zaman njegova žrtv. Kljub pomanjkanju jasnega pogleda in perspektive pa je naj-novejši roman Sinclaira Louisa dostojna priča v procesu proti zločincem, katerih pravilno ime je Wall Street in kateri pod masko demokracije uničuje iz dneva v dan toliko črnih, pa tudi belih življenj. Sinclair Louisov roman opisuje eno izmed oblik ameriške družbe in jo močno obtožuje.

ZAVAROVALNINO

proti
ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENDicott 0718

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St.

HE 2730

V vsaki slovenski družini, ki se
zanima za napredek in razvoj Slo-
vencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Bodite

navzoči potom telefona

• Ali vam razdalja milj preprečuje, da bi si delili družinsko zabavo s tistimi, ki jih ljubite? Storitve drugo najboljšje. Udeležite se zabave potom telefonskega klica na dolgo diščanco. To je tako lahko in tako poceni, da se res ne izplača zamuditi zabavo in vžičenje, katero vam more prinesiti tak klic! Za lestvico pristojbin pogledajte na notranjo stran prednje platnice vaše telefonske knjige.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

DRUGA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Natalja je naglo odšla izven vasi, se ozirala, stokala, se z rokami prijemala za život, se zarila v gosto goščavje črne trave in legla. Mračilo se je že, ko je skoz zadnja vrata prišla domov. V platnem predpasniku je prinesla dvojčka.

— Ljuba moja! Prekleta! Kaj pa ti je? ... Kje pa si bila? — se je oglašila ljubičica.

— Sram me je bilo in sem šla ... K očetu nisem smela ... Očedila sem se, mamica, okopala sem ju ... Nate ... — je prebledela Natalja in se opravičevala.

Dunjaška je stekla po babico. Darja je hitela, postiljala korito, ljubičica pa se je smejala, jokala in vzklkala:

— Daška! Pusti korito! Kaj misliš, da so mački, da jim postiljaš v korito? ... Moj Bog, in dva sta! Joj, Gospod Bog, eden je fantiček! ... Nataljushka! ... Posteljite ji vendar!

Ko je Pantelej Prokofjevič na dvorišču zaslišal, da je snaha dobila dvojčke, je sprva razširil roke, potem pa si je vzradodeno počel brado, zajokal in docela brez razloga zavpil na babico, ko je prehitela:

— Lažeš, vešča! — Zapretel je starki pred nosom s krempljastim prstom. — Lažeš! Ne bo še tako brž konec Melehovega rodu! Snaha je dobila fanta in punčko. Vidiš, to ti je snaha, da je kaj! O moj Bog, ti moj Go-spod! S čim naj ti povrnem, dušici, ta dar?

To leto je bilo rodovitno: krava je povrgla dvojčke, o Mihelem se ovce skotile po dvojce, koze ... Pantelej Prokofjevič

POZOR!

Dne 5. julija je nekdo pokvaril ključavnico in odrgal ključko avta Mrs. Tancek na farmi SNPI. Če je kdo videl kdo je škodo napravil, ali pa če kdo ve kaj o tem, je prošel, da sporoči na 1564 Ansel Rd. ali naj pokliče CE 1871.

HIŠA NA PRODAJ

Za eno družino, 4 sobe in kopalnica ter zaprta veranda; klet pod vso hišo. Fornez, lota 40x140. Jako lepa okolica in blizu vsega. Cena znižana. Hišo si lahko ogledate vsak čas. Vprašajte pri lastniku.

15421 LUCKNOW AVE.

HIŠA ZA 2 DRUŽINI.

7 garaž, dve loti; dober dohodek od zgornjega stanovanja. Zamenja se za farmo v bližini 40 milj Clevelanda. Podrobnosti dobite pri lastniku na

14926 SYLVIA AVE.—LI 8670

KADAR POTREBUJETE ZAVAROVALNINO

proti ognju, viharju, za avtomobile, šipe itd., se lahko in zanesljivo obrnete na

L. Petrich

19001 Kildeer Ave.—IV. 1874

ZA ZANESLJIVO ZAVAROVALNINO

PROTI OGNJU—NEVIHTAM—AVTO POŠKODBAM, ITD., pokličite JOHN ROŽANEC—15216 Lucknow Ave.

KEMORE 3662

PRODAJALEC ZEMLJIŠČ IN ZAVAROVALNINE

IŠČE SE JEKLARSKE ZIDARJE

Jeklarna na zapadni obali želi priti v dotiko z zmožnimi zidarji. Ta družba se posebno zanima za zidarje, ki se želijo za stalno naseliti v Californiji. Oni, ki bodo sprejeti, bodo imeli stalno delo—to ni začasno podvzetje. Tovarna se nahaja v idealni okolici, ki ima cerkev, družabne klube, šole in druge zanimivosti. Posilci, ki so zdravi in lahko prestanejo natančno zdravniško preiskavo, ter se zanimajo za to, da bi se pridružili gradnji jeklarne industrije na zapadu, so prošeni, da se prijavijo na sledeči naslov, v oskrbi uprave tega lista: BOX 1000 c/o ENAKOPRAVNOST, 6231 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND 3, OHIO.

lom. Petro je pisal pogostejše od Grigorija in v pismih, naslovljenih na Darjo, ji je grozil in jo prosil, naj opusti neumnosti; očitno so glasovi o ženinem svobodnem izživljanju segli tudi do njega. Grigorij je s pismi vred pošiljal domov denar — plačo in "doklade za križce", obetal je, da bo prišel na dopust, a kdo ve zakaj ga ni bilo. Poti bratov so šla vsakebi: Grigorija je vojska upognila, mu izpičila z obraza rdečico, ga obarvala z žolčno žolčostjo, ni mogel pričakovati konca vojske, Petro pa je šel hitro in gladko navzgor, postal pod jesen šest-najstega leta narednik, si prislužil s prilizovanjem stotniškemu poveljniku dva križca in že pripovedoval v pismih o tem, da si prizadeva, da bi ga poslali izobraževati se v častniško šolo. Poleti je po Anikušku, ki je prišel na dopust, poslal domov nemško čelado, plašč in svojo fotografijo. S sivega koščka lepence je samozavestno gledal njegov postarani obraz, zafrkane plave brke so mu štrele vnic, pod topim nosom so se mu v znanem nasmehu šobile napete ustnice. Življenje se je Petru samo smejalo in vojske je bil veselil zato, ker mu je odkrivala nenavadne razglede: ali je on, preprost kozak, ki se je z malega podil za živino na pašo, kdaj mogel misliti na častniški stan in drugo prijetno življenje? Tedaj pa je izbruhnila vojska in v njeni zarji je bilo razločno videti prihodnje udobno življenje ... Samo ena plat Petrovega življenja je kazala neopazno razpoko: po vasi so se širili o ženi neprijetni glasovi. Stepan Astahov je bil na dopustu jeseni tega leta in ko se je vrnil v polk, se je širokoustil pred vso stotnijo o tem, da je slavno živel s Petrovo slannato vdovo. Ko je Petro poslušal pripovedovanje o tovarišev, ni verjel; potemnel je v obraz, se zasmejal in dejal:

— Stjopka laže! Vrača mi s tem za Griška. Toda nekega dne je po naključju ali namenoma Stepan pri odhodu iz podzemnice v okoliščini zabil zepni robec; za njim je šel Petro, pobral čipkasti, umetno izvezeni zepni robec in spoznal v njem ročno delo svoje žene. Spet se je jeza med Petrom in Stepanom zavozlala v nerazrešljiv voz. Petro je prežal na primeren trenutek, smrt pa je prežala na Stepana, če ne, bi bil obelz na bregu Dvine s Petrovim znamenjem na čepinji. Toda kmalu se je tako naključilo, da je Stepan radovoljno odšel odstranjen od nemške ovire in se ni vrnil. Kozaki, ki so bili z njim, so pripovedovali, da je najbrž nemški stražar zaslišal, da režejo žične ovire, in vrgel bombo; kozakom je uspelo planiti k njemu, Stepan je s pestjo pobil na tla nemškega stražarja, a medtem je njegov tovariš ustrelil in Stepan se je vrnil. Kozaki so zabodli pomočnika in nezvestnega Nemca, ki ga je bil podrl Stepan s svinčeno pestjo, odveklili; tudi Stepana so dvignili, hoteli so ga odnesti, a kozak je bil pretežak — morali so ga pustiti. Ranjeni Stepan je prosil: "Bratci! Ne pustite me poginiti! Tovariši! Zakaj ste me pustili? ... " Toda tedaj je obrizgnil ovire strojnični dež in kozaki so se splazili stran. "Rojaki! Bratci!" — je vpil za njimi Stepan, a kje je bil že stran — lastna srajca lepi na telesu, ne pa tuja. Ko je Petro zvedel o Stepanu, mu je odleglo, kakor bi mu prisadno rano namazali s svinčeno mastjo, a vendar je sklenil: "Na dopust pojdem — Daško bom pretepel ko psa! Jaz nisem Stepan, takega si ne dovolim ... " Svoj čas je mislil, da jo bo ubil, a zdaj je opustil to misel: "Ubij kačo, pa se ti zavoljo nje skazi vse življenje. V ječi boš segnil, vse delo bo zaman, ob vse boš ... " Preprosto je sklenil, da jo bo premlatil, ali tako, da bo babi za vse življenje izbil želje, da bi smukala za možikimi: "Oči ji izkopljem, kači — še hudič

ključu ali namenoma Stepan pri odhodu iz podzemnice v okoliščini zabil zepni robec; za njim je šel Petro, pobral čipkasti, umetno izvezeni zepni robec in spoznal v njem ročno delo svoje žene. Spet se je jeza med Petrom in Stepanom zavozlala v nerazrešljiv voz. Petro je prežal na primeren trenutek, smrt pa je prežala na Stepana, če ne, bi bil obelz na bregu Dvine s Petrovim znamenjem na čepinji. Toda kmalu se je tako naključilo, da je Stepan radovoljno odšel odstranjen od nemške ovire in se ni vrnil. Kozaki, ki so bili z njim, so pripovedovali, da je najbrž nemški stražar zaslišal, da režejo žične ovire, in vrgel bombo; kozakom je uspelo planiti k njemu, Stepan je s pestjo pobil na tla nemškega stražarja, a medtem je njegov tovariš ustrelil in Stepan se je vrnil. Kozaki so zabodli pomočnika in nezvestnega Nemca, ki ga je bil podrl Stepan s svinčeno pestjo, odveklili; tudi Stepana so dvignili, hoteli so ga odnesti, a kozak je bil pretežak — morali so ga pustiti. Ranjeni Stepan je prosil: "Bratci! Ne pustite me poginiti! Tovariši! Zakaj ste me pustili? ... " Toda tedaj je obrizgnil ovire strojnični dež in kozaki so se splazili stran. "Rojaki! Bratci!" — je vpil za njimi Stepan, a kje je bil že stran — lastna srajca lepi na telesu, ne pa tuja. Ko je Petro zvedel o Stepanu, mu je odleglo, kakor bi mu prisadno rano namazali s svinčeno mastjo, a vendar je sklenil: "Na dopust pojdem — Daško bom pretepel ko psa! Jaz nisem Stepan, takega si ne dovolim ... " Svoj čas je mislil, da jo bo ubil, a zdaj je opustil to misel: "Ubij kačo, pa se ti zavoljo nje skazi vse življenje. V ječi boš segnil, vse delo bo zaman, ob vse boš ... " Preprosto je sklenil, da jo bo premlatil, ali tako, da bo babi za vse življenje izbil želje, da bi smukala za možikimi: "Oči ji izkopljem, kači — še hudič

— Stjopka laže! Vrača mi s tem za Griška. Toda nekega dne je po naključju ali namenoma Stepan pri odhodu iz podzemnice v okoliščini zabil zepni robec; za njim je šel Petro, pobral čipkasti, umetno izvezeni zepni robec in spoznal v njem ročno delo svoje žene. Spet se je jeza med Petrom in Stepanom zavozlala v nerazrešljiv voz. Petro je prežal na primeren trenutek, smrt pa je prežala na Stepana, če ne, bi bil obelz na bregu Dvine s Petrovim znamenjem na čepinji. Toda kmalu se je tako naključilo, da je Stepan radovoljno odšel odstranjen od nemške ovire in se ni vrnil. Kozaki, ki so bili z njim, so pripovedovali, da je najbrž nemški stražar zaslišal, da režejo žične ovire, in vrgel bombo; kozakom je uspelo planiti k njemu, Stepan je s pestjo pobil na tla nemškega stražarja, a medtem je njegov tovariš ustrelil in Stepan se je vrnil. Kozaki so zabodli pomočnika in nezvestnega Nemca, ki ga je bil podrl Stepan s svinčeno pestjo, odveklili; tudi Stepana so dvignili, hoteli so ga odnesti, a kozak je bil pretežak — morali so ga pustiti. Ranjeni Stepan je prosil: "Bratci! Ne pustite me poginiti! Tovariši! Zakaj ste me pustili? ... " Toda tedaj je obrizgnil ovire strojnični dež in kozaki so se splazili stran. "Rojaki! Bratci!" — je vpil za njimi Stepan, a kje je bil že stran — lastna srajca lepi na telesu, ne pa tuja. Ko je Petro zvedel o Stepanu, mu je odleglo, kakor bi mu prisadno rano namazali s svinčeno mastjo, a vendar je sklenil: "Na dopust pojdem — Daško bom pretepel ko psa! Jaz nisem Stepan, takega si ne dovolim ... " Svoj čas je mislil, da jo bo ubil, a zdaj je opustil to misel: "Ubij kačo, pa se ti zavoljo nje skazi vse življenje. V ječi boš segnil, vse delo bo zaman, ob vse boš ... " Preprosto je sklenil, da jo bo premlatil, ali tako, da bo babi za vse življenje izbil želje, da bi smukala za možikimi: "Oči ji izkopljem, kači — še hudič

— Stjopka laže! Vrača mi s tem za Griška. Toda nekega dne je po naključju ali namenoma Stepan pri odhodu iz podzemnice v okoliščini zabil zepni robec; za njim je šel Petro, pobral čipkasti, umetno izvezeni zepni robec in spoznal v njem ročno delo svoje žene. Spet se je jeza med Petrom in Stepanom zavozlala v nerazrešljiv voz. Petro je prežal na primeren trenutek, smrt pa je prežala na Stepana, če ne, bi bil obelz na bregu Dvine s Petrovim znamenjem na čepinji. Toda kmalu se je tako naključilo, da je Stepan radovoljno odšel odstranjen od nemške ovire in se ni vrnil. Kozaki, ki so bili z njim, so pripovedovali, da je najbrž nemški stražar zaslišal, da režejo žične ovire, in vrgel bombo; kozakom je uspelo planiti k njemu, Stepan je s pestjo pobil na tla nemškega stražarja, a medtem je njegov tovariš ustrelil in Stepan se je vrnil. Kozaki so zabodli pomočnika in nezvestnega Nemca, ki ga je bil podrl Stepan s svinčeno pestjo, odveklili; tudi Stepana so dvignili, hoteli so ga odnesti, a kozak je bil pretežak — morali so ga pustiti. Ranjeni Stepan je prosil: "Bratci! Ne pustite me poginiti! Tovariši! Zakaj ste me pustili? ... " Toda tedaj je obrizgnil ovire strojnični dež in kozaki so se splazili stran. "Rojaki! Bratci!" — je vpil za njimi Stepan, a kje je bil že stran — lastna srajca lepi na telesu, ne pa tuja. Ko je Petro zvedel o Stepanu, mu je odleglo, kakor bi mu prisadno rano namazali s svinčeno mastjo, a vendar je sklenil: "Na dopust pojdem — Daško bom pretepel ko psa! Jaz nisem Stepan, takega si ne dovolim ... " Svoj čas je mislil, da jo bo ubil, a zdaj je opustil to misel: "Ubij kačo, pa se ti zavoljo nje skazi vse življenje. V ječi boš segnil, vse delo bo zaman, ob vse boš ... " Preprosto je sklenil, da jo bo premlatil, ali tako, da bo babi za vse življenje izbil želje, da bi smukala za možikimi: "Oči ji izkopljem, kači — še hudič

— Stjopka laže! Vrača mi s tem za Griška. Toda nekega dne je po naključju ali namenoma Stepan pri odhodu iz podzemnice v okoliščini zabil zepni robec; za njim je šel Petro, pobral čipkasti, umetno izvezeni zepni robec in spoznal v njem ročno delo svoje žene. Spet se je jeza med Petrom in Stepanom zavozlala v nerazrešljiv voz. Petro je prežal na primeren trenutek, smrt pa je prežala na Stepana, če ne, bi bil obelz na bregu Dvine s Petrovim znamenjem na čepinji. Toda kmalu se je tako naključilo, da je Stepan radovoljno odšel odstranjen od nemške ovire in se ni vrnil. Kozaki, ki so bili z njim, so pripovedovali, da je najbrž nemški stražar zaslišal, da režejo žične ovire, in vrgel bombo; kozakom je uspelo planiti k njemu, Stepan je s pestjo pobil na tla nemškega stražarja, a medtem je njegov tovariš ustrelil in Stepan se je vrnil. Kozaki so zabodli pomočnika in nezvestnega Nemca, ki ga je bil podrl Stepan s svinčeno pestjo, odveklili; tudi Stepana so dvignili, hoteli so ga odnesti, a kozak je bil pretežak — morali so ga pustiti. Ranjeni Stepan je prosil: "Bratci! Ne pustite me poginiti! Tovariši! Zakaj ste me pustili? ... " Toda tedaj je obrizgnil ovire strojnični dež in kozaki so se splazili stran. "Rojaki! Bratci!" — je vpil za njimi Stepan, a kje je bil že stran — lastna srajca lepi na telesu, ne pa tuja. Ko je Petro zvedel o Stepanu, mu je odleglo, kakor bi mu prisadno rano namazali s svinčeno mastjo, a vendar je sklenil: "Na dopust pojdem — Daško bom pretepel ko psa! Jaz nisem Stepan, takega si ne dovolim ... " Svoj čas je mislil, da jo bo ubil, a zdaj je opustil to misel: "Ubij kačo, pa se ti zavoljo nje skazi vse življenje. V ječi boš segnil, vse delo bo zaman, ob vse boš ... " Preprosto je sklenil, da jo bo premlatil, ali tako, da bo babi za vse življenje izbil želje, da bi smukala za možikimi: "Oči ji izkopljem, kači — še hudič

— Stjopka laže! Vrača mi s tem za Griška. Toda nekega dne je po naključju ali namenoma Stepan pri odhodu iz podzemnice v okoliščini zabil zepni robec; za njim je šel Petro, pobral čipkasti, umetno izvezeni zepni robec in spoznal v njem ročno delo svoje žene. Spet se je jeza med Petrom in Stepanom zavozlala v nerazrešljiv voz. Petro je prežal na primeren trenutek, smrt pa je prežala na Stepana, če ne, bi bil obelz na bregu Dvine s Petrovim znamenjem na čepinji. Toda kmalu se je tako naključilo, da je Stepan radovoljno odšel odstranjen od nemške ovire in se ni vrnil. Kozaki, ki so bili z njim, so pripovedovali, da je najbrž nemški stražar zaslišal, da režejo žične ovire, in vrgel bombo; kozakom je uspelo planiti k njemu, Stepan je s pestjo pobil na tla nemškega stražarja, a medtem je njegov tovariš ustrelil in Stepan se je vrnil. Kozaki so zabodli pomočnika in nezvestnega Nemca, ki ga je bil podrl Stepan s svinčeno pestjo, odveklili; tudi Stepana so dvignili, hoteli so ga odnesti, a kozak je bil pretežak — morali so ga pustiti. Ranjeni Stepan je prosil: "Bratci! Ne pustite me poginiti! Tovariši! Zakaj ste me pustili? ... " Toda tedaj je obrizgnil ovire strojnični dež in kozaki so se splazili stran. "Rojaki! Bratci!" — je vpil za njimi Stepan, a kje je bil že stran — lastna srajca lepi na telesu, ne pa tuja. Ko je Petro zvedel o Stepanu, mu je odleglo, kakor bi mu prisadno rano namazali s svinčeno mastjo, a vendar je sklenil: "Na dopust pojdem — Daško bom pretepel ko psa! Jaz nisem Stepan, takega si ne dovolim ... " Svoj čas je mislil, da jo bo ubil, a zdaj je opustil to misel: "Ubij kačo, pa se ti zavoljo nje skazi vse življenje. V ječi boš segnil, vse delo bo zaman, ob vse boš ... " Preprosto je sklenil, da jo bo premlatil, ali tako, da bo babi za vse življenje izbil želje, da bi smukala za možikimi: "Oči ji izkopljem, kači — še hudič

— Stjopka laže! Vrača mi s tem za Griška. Toda nekega dne je po naključju ali namenoma Stepan pri odhodu iz podzemnice v okoliščini zabil zepni robec; za njim je šel Petro, pobral čipkasti, umetno izvezeni zepni robec in spoznal v njem ročno delo svoje žene. Spet se je jeza med Petrom in Stepanom zavozlala v nerazrešljiv voz. Petro je prežal na primeren trenutek, smrt pa je prežala na Stepana, če ne, bi bil obelz na bregu Dvine s Petrovim znamenjem na čepinji. Toda kmalu se je tako naključilo, da je Stepan radovoljno odšel odstranjen od nemške ovire in se ni vrnil. Kozaki, ki so bili z njim, so pripovedovali, da je najbrž nemški stražar zaslišal, da režejo žične ovire, in vrgel bombo; kozakom je uspelo planiti k njemu, Stepan je s pestjo pobil na tla nemškega stražarja, a medtem je njegov tovariš ustrelil in Stepan se je vrnil. Kozaki so zabodli pomočnika in nezvestnega Nemca, ki ga je bil podrl Stepan s svinčeno pestjo, odveklili; tudi Stepana so dvignili, hoteli so ga odnesti, a kozak je bil pretežak — morali so ga pustiti. Ranjeni Stepan je prosil: "Bratci! Ne pustite me poginiti! Tovariši! Zakaj ste me pustili? ... " Toda tedaj je obrizgnil ovire strojnični dež in kozaki so se splazili stran. "Rojaki! Bratci!" — je vpil za njimi Stepan, a kje je bil že stran — lastna srajca lepi na telesu, ne pa tuja. Ko je Petro zvedel o Stepanu, mu je odleglo, kakor bi mu prisadno rano namazali s svinčeno mastjo, a vendar je sklenil: "Na dopust pojdem — Daško bom pretepel ko psa! Jaz nisem Stepan, takega si ne dovolim ... " Svoj čas je mislil, da jo bo ubil, a zdaj je opustil to misel: "Ubij kačo, pa se ti zavoljo nje skazi vse življenje. V ječi boš segnil, vse delo bo zaman, ob vse boš ... " Preprosto je sklenil, da jo bo premlatil, ali tako, da bo babi za vse življenje izbil želje, da bi smukala za možikimi: "Oči ji izkopljem, kači — še hudič

— Stjopka laže! Vrača mi s tem za Griška. Toda nekega dne je po naključju ali namenoma Stepan pri odhodu iz podzemnice v okoliščini zabil zepni robec; za njim je šel Petro, pobral čipkasti, umetno izvezeni zepni robec in spoznal v njem ročno delo svoje žene. Spet se je jeza med Petrom in Stepanom zavozlala v nerazrešljiv voz. Petro je prežal na primeren trenutek, smrt pa je prežala na Stepana, če ne, bi bil obelz na bregu Dvine s Petrovim znamenjem na čepinji. Toda kmalu se je tako naključilo, da je Stepan radovoljno odšel odstranjen od nemške ovire in se ni vrnil. Kozaki, ki so bili z njim, so pripovedovali, da je najbrž nemški stražar zaslišal, da režejo žične ovire, in vrgel bombo; kozakom je uspelo planiti k njemu, Stepan je s pestjo pobil na tla nemškega stražarja, a medtem je njegov tovariš ustrelil in Stepan se je vrnil. Kozaki so zabodli pomočnika in nezvestnega Nemca, ki ga je bil podrl Stepan s svinčeno pestjo, odveklili; tudi Stepana so dvignili, hoteli so ga odnesti, a kozak je bil pretežak — morali so ga pustiti. Ranjeni Stepan je prosil: "Bratci! Ne pustite me poginiti! Tovariši! Zakaj ste me pustili? ... " Toda tedaj je obrizgnil ovire strojnični dež in kozaki so se splazili stran. "Rojaki! Bratci!" — je vpil za njimi Stepan, a kje je bil že stran — lastna srajca lepi na telesu, ne pa tuja. Ko je Petro zvedel o Stepanu, mu je odleglo, kakor bi mu prisadno rano namazali s svinčeno mastjo, a vendar je sklenil: "Na dopust pojdem — Daško bom pretepel ko psa! Jaz nisem Stepan, takega si ne dovolim ... " Svoj čas je mislil, da jo bo ubil, a zdaj je opustil to misel: "Ubij kačo, pa se ti zavoljo nje skazi vse življenje. V ječi boš segnil, vse delo bo zaman, ob vse boš ... " Preprosto je sklenil, da jo bo premlatil, ali tako, da bo babi za vse življenje izbil želje, da bi smukala za možikimi: "Oči ji izkopljem, kači — še hudič

— Stjopka laže! Vrača mi s tem za Griška. Toda nekega dne je po naključju ali namenoma Stepan pri odhodu iz podzemnice v okoliščini zabil zepni robec; za njim je šel Petro, pobral čipkasti, umetno izvezeni zepni robec in spoznal v njem ročno delo svoje žene. Spet se je jeza med Petrom in Stepanom zavozlala v nerazrešljiv voz. Petro je prežal na primeren trenutek, smrt pa je prežala na Stepana, če ne, bi bil obelz na bregu Dvine s Petrovim znamenjem na čepinji. Toda kmalu se je tako naključilo, da je Stepan radovoljno odšel odstranjen od nemške ovire in se ni vrnil. Kozaki, ki so bili z njim, so pripovedovali, da je najbrž nemški stražar zaslišal, da režejo žične ovire, in vrgel bombo; kozakom je uspelo planiti k njemu, Stepan je s pestjo pobil na tla nemškega stražarja, a medtem je njegov tovariš ustrelil in Stepan se je vrnil. Kozaki so zabodli pomočnika in nezvestnega Nemca, ki ga je bil podrl Stepan s svinčeno pestjo, odveklili; tudi Stepana so dvignili, hoteli so ga odnesti, a kozak je bil pretežak — morali so ga pustiti. Ranjeni Stepan je prosil: "Bratci! Ne pustite me poginiti! Tovariši! Zakaj ste me pustili? ... " Toda tedaj je obrizgnil ovire strojnični dež in kozaki so se splazili stran. "Rojaki! Bratci!" — je vpil za njimi Stepan, a kje je bil že stran — lastna srajca lepi na telesu, ne pa tuja. Ko je Petro zvedel o Stepanu, mu je odleglo, kakor bi mu prisadno rano namazali s svinčeno mastjo, a vendar je sklenil: "Na dopust pojdem — Daško bom pretepel ko psa! Jaz nisem Stepan, takega si ne dovolim ... " Svoj čas je mislil, da jo bo ubil, a zdaj je opustil to misel: "Ubij kačo, pa se ti zavoljo nje skazi vse življenje. V ječi boš segnil, vse delo bo zaman, ob vse boš ... " Preprosto je sklenil, da jo bo premlatil, ali tako, da bo babi za vse življenje izbil želje, da bi smukala za možikimi: "Oči ji izkopljem, kači — še hudič

— Stjopka laže! Vrača mi s tem za Griška. Toda nekega dne je po naključju ali namenoma Stepan pri odhodu iz podzemnice v okoliščini zabil zepni robec; za njim je šel Petro, pobral čipkasti, umetno izvezeni zepni robec in spoznal v njem ročno delo svoje žene. Spet se je jeza med Petrom in Stepanom zavozlala v nerazrešljiv voz. Petro je prežal na primeren trenutek, smrt pa je prežala na Stepana, če ne, bi bil obelz na bregu Dvine s Petrovim znamenjem na čepinji. Toda kmalu se je tako naključilo, da je Stepan radovoljno odšel odstranjen od nemške ovire in se ni vrnil. Kozaki, ki so bili z njim, so pripovedovali, da je najbrž nemški stražar zaslišal, da režejo žične ovire, in vrgel bombo; kozakom je uspelo planiti k njemu, Stepan je s pestjo pobil na tla nemškega stražarja, a medtem je njegov tovariš ustrelil in Stepan se je vrnil. Kozaki so zabodli pomočnika in nezvestnega Nemca, ki ga je bil podrl Stepan s svinčeno pestjo, odveklili; tudi Stepana so dvignili, hoteli so ga odnesti, a kozak je bil pretežak — morali so ga pustiti. Ranjeni Stepan je prosil: "Bratci! Ne pustite me poginiti! Tovariši! Zakaj ste me pustili? ... " Toda tedaj je obrizgnil ovire strojnični dež in kozaki so se splazili stran. "Rojaki! Bratci!" — je vpil za njimi Stepan, a kje je bil že stran — lastna srajca lepi na telesu, ne pa tuja. Ko je Petro zvedel o Stepanu, mu je odleglo, kakor bi mu prisadno rano namazali s svinčeno mastjo, a vendar je sklenil: "Na dopust pojdem — Daško bom pretepel ko psa! Jaz nisem Stepan, takega si ne dovolim ... " Svoj čas je mislil, da jo bo ubil, a zdaj je opustil to misel: "Ubij kačo, pa se ti zavoljo nje skazi vse življenje. V ječi boš segnil, vse delo bo zaman, ob vse boš ... " Preprosto je sklenil, da jo bo premlatil, ali tako, da bo babi za vse življenje izbil želje, da bi smukala za možikimi: "Oči ji izkopljem, kači — še hudič

— Stjopka laže! Vrača mi s tem za Griška. Toda nekega dne je po naključju ali namenoma Stepan pri odhodu iz podzemnice v okoliščini zabil zepni robec; za njim je šel Petro, pobral čipkasti, umetno izvezeni zepni robec in spoznal v njem ročno delo svoje žene. Spet se je jeza med Petrom in Stepanom zavozlala v nerazrešljiv voz. Petro je prežal na primeren trenutek, smrt pa je prežala na Stepana, če ne, bi bil obelz na bregu Dvine s Petrovim znamenjem na čepinji. Toda kmalu se je tako naključilo, da je Stepan radovoljno odšel odstranjen od nemške ovire in se ni vrnil. Kozaki, ki so bili z njim, so pripovedovali, da je najbrž nemški stražar zaslišal, da režejo žične ovire, in vrgel bombo; kozakom je uspelo planiti k njemu, Stepan je s pestjo pobil na tla nemškega stražarja, a medtem je njegov tovariš ustrelil in Stepan se je vrnil. Kozaki so zabodli pomočnika in nezvestnega Nemca, ki ga je bil podrl Stepan s svinčeno pestjo, odveklili; tudi Stepana so dvignili, hoteli so ga odnesti, a kozak je bil pretežak — morali so ga pustiti. Ranjeni Stepan je prosil: "Bratci! Ne pustite me poginiti! Tovariši! Zakaj ste me pustili? ... " Toda tedaj je obrizgnil ovire strojnični dež in kozaki so se splazili stran. "Rojaki! Bratci!" — je vpil za njimi Stepan, a kje je bil že stran — lastna srajca lepi na telesu, ne pa tuja. Ko je Petro zvedel o Stepanu, mu je odleglo, kakor bi mu prisadno rano namazali s svinčeno mastjo, a vendar je sklenil: "Na dopust pojdem — Daško bom pretepel ko psa! Jaz nisem Stepan, takega si ne dovolim ... " Svoj čas je mislil, da jo bo ubil, a zdaj je opustil to misel: "Ubij kačo, pa se ti zavoljo nje skazi vse življenje. V ječi boš segnil, vse delo bo zaman, ob vse boš ... " Preprosto je sklenil, da jo bo premlatil, ali tako, da bo babi za vse življenje izbil želje, da bi smukala za možikimi: "Oči ji izkopljem, kači — še hudič

— Stjopka laže! Vrača mi s tem za Griška. Toda nekega dne je po naključju ali namenoma Stepan pri odhodu iz podzemnice v okoliščini zabil zepni robec; za njim je šel Petro, pobral čipkasti, umetno izvezeni zepni robec in spoznal v njem ročno delo svoje žene. Spet se je jeza med Petrom in Stepanom zavozlala v nerazrešljiv voz. Petro je prežal na primeren trenutek, smrt pa je prežala na Stepana, če ne, bi bil obelz na bregu Dvine s Petrovim znamenjem na čepinji. Toda kmalu se je tako naključilo, da je Stepan radovoljno odšel odstranjen od nemške ovire in se ni vrnil. Kozaki, ki so bili z njim, so pripovedovali, da je najbrž nemški stražar zaslišal, da režejo žične ovire, in vrgel bombo; kozakom je uspelo planiti k njemu, Stepan je s pestjo pobil na tla nemškega stražarja, a medtem je njegov tovariš ustrelil in Stepan se je vrnil. Kozaki so zabodli pomočnika in nezvestnega Nemca, ki ga je bil podrl Stepan s svinčeno pestjo, odveklili; tudi Stepana so dvignili, hoteli so ga odnesti, a kozak je bil pretežak — morali so ga pustiti. Ranjeni Stepan je prosil: "Bratci! Ne pustite me poginiti! Tovariši! Zakaj ste me pustili? ... " Toda tedaj je obrizgnil ovire strojnični dež in kozaki so se splazili stran. "Rojaki! Bratci!" — je vpil za njimi Stepan, a kje je bil že stran — lastna srajca lepi na telesu, ne pa tuja. Ko je Petro zvedel o Stepanu, mu je odleglo, kakor bi mu prisadno rano namazali s svinčeno mastjo, a vendar je sklenil: "Na dopust pojdem — Daško bom pretepel ko psa! Jaz nisem Stepan, takega si ne dovolim ... " Svoj čas je mislil, da jo bo ubil, a zdaj je opustil to misel: "Ubij kačo, pa se ti zavoljo nje skazi vse življenje. V ječi boš segnil, vse delo bo zaman, ob vse boš ... " Preprosto je sklenil, da jo bo premlatil, ali tako, da bo babi za vse življenje izbil želje, da bi smukala za možikimi: "Oči ji izkopljem, kači — še hudič

— Stjopka laže! Vrača mi s tem za Griška. Toda nekega dne je po naključju ali namenoma Stepan pri odhodu iz podzemnice v okoliščini zabil zepni robec; za njim je šel Petro, pobral čipkasti, umetno izvezeni zepni robec in spoznal v njem ročno delo svoje žene. Spet se je jeza med Petrom in Stepanom zavozlala v nerazrešljiv voz. Petro je prežal na primeren trenutek, smrt pa je prežala na Stepana, če ne, bi bil obelz na bregu Dvine s Petrovim znamenjem na čepinji. Toda kmalu se je tako naključilo, da je Stepan radovoljno odšel odstranjen od nemške ovire in se ni vrnil. Kozaki, ki so bili z njim, so pripovedovali, da je najbrž nemški stražar zaslišal, da režejo žične ovire, in vrgel bombo; kozakom je uspelo planiti k njemu, Stepan je s pestjo pobil na tla nemškega stražarja, a medtem je njegov tovariš ustrelil in Stepan se je vrnil. Kozaki so zabodli pomočnika in nezvestnega Nemca, ki ga je bil podrl Stepan s svinčeno pestjo, odveklili; tudi Stepana so dvignili, hoteli so ga odnesti, a kozak je bil pretežak — morali so ga pustiti. Ranjeni Stepan je prosil: "Bratci! Ne pustite me poginiti! Tovariši! Zakaj ste me pustili? ... " Toda tedaj je obrizgnil ovire strojnični dež in kozaki so se splazili stran. "Rojaki! Bratci!" — je vpil za njimi Stepan, a kje je bil že stran — lastna srajca lepi na telesu, ne pa tuja. Ko je Petro zvedel o Stepanu, mu je odleglo, kakor bi mu prisadno rano namazali s svinčeno mastjo, a vendar je sklenil: "Na dopust pojdem — Daško bom pretepel ko psa! Jaz nisem Stepan, takega si ne dovolim ... " Svoj čas je mislil, da jo bo ubil, a zdaj je opustil to misel: "Ubij kačo, pa se ti zavoljo nje skazi vse življenje. V ječi boš segnil, vse delo bo zaman, ob vse boš ... " Preprosto je sklenil, da jo bo premlatil, ali tako, da bo babi za vse življenje izbil želje, da bi smukala za možikimi: "Oči ji izkopljem, kači — še hudič

— Stjopka laže! Vrača mi s tem za Griška. Toda nekega dne je po naključju ali namenoma Stepan pri odhodu iz podzemnice v okoliščini zabil zepni robec; za njim je šel Petro, pobral čipkasti, umetno izvezeni zepni robec in spoznal v njem ročno delo svoje žene. Spet se je jeza med Petrom in Stepanom zavozlala v nerazrešljiv voz. Petro je prežal na primeren trenutek, smrt pa je prežala na Stepana, če ne, bi bil obelz na bregu Dvine s Petrovim znamenjem na čepinji. Toda kmalu se je tako naključilo, da je Stepan radovoljno odšel odstranjen od nemške ovire in se ni vrnil. Kozaki, ki so bili z njim, so pripovedovali, da je najbrž nemški stražar zaslišal, da režejo žične ovire, in vrgel bombo; kozakom je uspelo planiti k njemu, Stepan je s pestjo pobil na tla nemškega stražarja, a medtem je njegov tovariš ustrelil in Stepan se je vrnil. Kozaki so zabodli pomočnika in nezvestnega Nemca, ki ga je bil podrl Stepan s svinčeno pestjo, odveklili; tudi Stepana so dvignili, hoteli so